

**Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wierzbicy
za 2024 rok**

Wierzbica 2025 r.

Spis treści

1. Organizacja działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.
 - 1.1 Podstawy prawne działania Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej.
3. Zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w 2024 r.
 - 3.1 Zadania ustawy o pomocy społecznej.
 - 3.1.1 Powody przyznawania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej.
 - 3.1.2 Formy udzielonej pomocy.
 - 3.1.3 Prace społecznie użyteczne.
 - 3.1.4 Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.
 - 3.1.5 Działalność pracowników socjalnych.
 - 3.2 Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
 - 3.3 Realizacja ustawy o dodatkach mieszkaniowych.
 - 3.4 Zadania wynikające z innych ustaw.
 - 3.5 Realizacja projektów i programów.
 - 3.6 Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica.
4. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy.
5. Wnioski i potrzeby z zakresu pomocy społecznej.

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024r., poz.1283 z późn.zm.) kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Biorąc powyższe pod uwagę niniejszy dokument szczegółowo przedstawia działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy za 2024 rok z uwzględnieniem zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej jak również innych ustaw i podjętych działań na rzecz mieszkańców Gminy Wierzbica. Ponadto niniejszy dokument zawiera sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica na lata 2021-2030.

1. Organizacja działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

1.1 Podstawy prawne działania Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy jest jednostką organizacyjną Gminy Wierzbica powołaną do realizacji w jej imieniu zadań pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawa:

- a) ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym ,
- b) ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- c) ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych ,
- d) ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- e) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- f) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych,
- g) ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- h) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- i) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- j) ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- k) ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty,
- l) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- m) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- n) ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- o) ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,

p) ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.

Zadania własne:

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca

gminy w tym domu;

- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z ZK
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Do zadań własnych gminy o charakterze fakultatywnym należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Zadania zlecone:

Zgodnie z art. 18 ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku

i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;

6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP;

7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy należy:

1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie:

a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem

lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

2. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej.

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy o pomocy społecznej.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 ust. 11 i ust. 12 ww. ustawy OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców, nie mniej niż trzech pracowników socjalnych.

Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej na dzień 31 grudnia 2024 r. liczyła 10 osób:

- Kierownik – 1,
- Księgowość – 1,
- Pracownicy socjalni – 3,
- Świadczenia rodzinne -2,
- Asystent rodziny – 1,
- Fundusz alimentacyjny, stypendia szkolne – 1,
- Sekretarka – 1.

Ponadto w ciągu roku sprawozdawczego 2 osoby zatrudnione były na podstawie umowy cywilno - prawnej tj. opiekun- animator – 1 osoba, sprzątaczką - 1 osoba. Została również zawarta umowa na świadczenie usług z zakresu obsługi informatycznej i umowa o świadczenie usług prawnych. Okresowo zatrudniona była 1 osoba na stanowisku pomoc administracyjna w ramach gwarancji zatrudnieniu po odbyciu stażu.

W 2024 roku zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania.

3. Zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w 2024 r.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy realizował bardzo szeroki zakres zadań, wynikających z następujących ustaw i aktów wykonawczych:

- ustawy o pomocy społecznej;

- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawy o systemie oświaty;
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny;
- ustawa – Prawo ochrony środowiska,
- ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- ustawa o dodatku osłonowym,
- ustawa o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.

Ośrodek podejmował także wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy Wierzbica. Współpracował przy tym z organizacjami pozarządowymi i instytucjami.

3.1 Zadania ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy jest jednostką organizacyjną realizującą zadania pomocy społecznej mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy realizując zadania ustawy o pomocy

społecznej w 2024 roku udzielił pomocy:

- **96** rodzinom;
- w rodzinach tych pozostawało łącznie **238** osób.

Ogółem przyznano decyzją administracyjną świadczenia w ramach zadań własnych i zleconych 150 osobom, w tym :

- świadczenia pieniężne – 76 osobom (71 rodzin, 141 osób w rodzinach),
- świadczenia niepieniężne – 74 osobom (39 rodzin, 153 osoby w rodzinach).

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2024 roku przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

- dla osoby samotnie gospodarującej 776 zł;
- dla osoby w rodzinie 600 zł kryterium dochodowego.

Kryterium dochodowe oraz kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2024 roku określało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku (Dz.U. z 2021r., poz. 1296).

3.1.1 Powody przyznawania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Najczęstszym powodem przyznania pomocy w 2024 roku było:

- bezrobocie, problem ten jako dominujący zgłosiło 45 rodzin,
- ubóstwo – 39 rodzin,
- niepełnosprawność – 29 rodzin,
- długotrwała lub ciężka choroba – 29 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 8 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 12 rodzin, w tym potrzeba ochrony wielodzietności - 12 rodzin,
- bezdomność – 2 osoby.

3.1.2 Formy udzielonej pomocy.

Świadczenia pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, pracownika socjalnego, który po zapoznaniu się

z dokumentacją, przeprowadza wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby.

W 2024 roku 150 osobom przyznano świadczenia na podstawie decyzji administracyjnej na łączną kwotę 379 699 zł.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowo formy przyznanej pomocy w 2024 roku z uwzględnieniem kwoty świadczeń, liczby rodzin i osób w rodzinach.

Udzielone świadczenia – Zadania własne gminy

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Razem, w tym:	150	x	379 699	96	238
Zasilki stałe	18	180	159 119	18	23
Zasilki okresowe	39	268	119 311	39	80
Posilek , w tym:	72	7 911	52 451	36	149
dla dzieci	72	7 911	52 451	36	149
Schronienie	2	x	27 693	2	2
Usługi opiekuńcze	1	120	1 425	1	1
Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0
Zasilki celowe i w naturze	29	x	19 700	29	64
W tym: specjalne zasilki celowe	0	0	0	0	0
Praca socjalna, w tym:	x	x	x	122	281
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	x	x	26	43

- **posiłki** – w przedszkolu, w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych przyznawane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028. Z tej formy pomocy skorzystało 72 dzieci (liczba świadczeń w ciągu roku to 7 911 posiłków) na ogólną kwotę 52 451 zł. W 2024 roku 2 dzieci (liczba posiłków - 292) otrzymało pomoc w postaci posiłku bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego na wniosek dyrektora szkoły na kwotę 1 839 zł. Łączny koszt programu „*Posiłek w szkole i w domu*” w 2024 roku wyniósł 73 990 zł.

- **zasiłek stały** - na podstawie zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej - dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy przyznano zasiłki na kwotę 159 119 zł dla 18 osób. Powyższy zasiłek płatny jest co miesiąc i przysługuje w wysokości różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a posiadanym dochodem na osobę w rodzinie;

- **zasiłek celowy** – został przyznany decyzją administracyjną 29 osobom w wysokości 19 700 zł w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Rodziny otrzymywały zasiłek celowy z przeznaczeniem na zakup żywności w celu przygotowania posiłku we własnym zakresie.

- **schronienie** – przyznano 2 osobom, w tym 1 osobie w schronisku dla osób bezdomnych i 1 osobie w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na łączną kwotę 27 693 zł;

- **przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych** – z tej formy pomocy skorzystało 39 rodzin na kwotę 119 311 zł. Zasiłki okresowe mogą być przyznawane w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, określonym w ustawie, dla danej rodziny, a posiadanym dochodem faktycznym w rodzinie z tytułu rent, emerytur, pracy zarobkowej, zasiłku dla bezrobotnych, przy czym zasiłek ten nie może być niższy niż 20 zł

- **pobyt w DPS** – z tej formy pomocy skorzystało 7 osób na kwotę 466 956 zł. Pomoc była świadczona poprzez opłacenie pobytu podopiecznych w DPS.

- **usługi opiekuńcze**, w tym usługi sąsiedzkie przyznane były 1 osobie w wymiarze 120 godzin na kwotę 1 425 zł oraz świadczone były w ramach prac społecznie użytecznych.

W 2024 roku opłacono miesięczny pobyt 1 osoby w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w wysokości 1.500,00 zł.

Zadania wynikające z innych ustaw, programów pomocy społecznej oraz mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin po zapewnieniu odpowiednich środków:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych,
- przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych,
- organizowanie prac społecznie użytecznych,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
- wydawanie decyzji z zakresu świadczeń zdrowotnych ze środków publicznych dla osób nieubezpieczonych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy o charakterze materialnym dla uczniów,
- wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu w ramach programu „Czyste Powietrze”,
- wydawanie Karty Dużej Rodziny,
- realizacja Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową,
- przyznawanie świadczeń obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- przyznawanie i wypłacanie dodatku osłonowego,
- przyznawanie i wypłacanie bonu energetycznego.

3.1.3 Prace społecznie użyteczne.

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w sprawie trybu organizowania prac społecznie – użytecznych, pracownicy socjalni typowali osoby bezrobotne do wykonywania prac społecznie - użytecznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Urzędem Gminy Wierzbica oraz w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Chełmie koordynował organizację prac społecznie użytecznych. Celem prac społecznie użytecznych jest aktywizacja społeczno – zawodowa osób bezrobotnych, które nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych i korzystają ze świadczeń pomocy społecznej.

W ramach prac społecznie użytecznych aktywność zawodową podjęło w 2024 roku 5 osób bezrobotnych, które łącznie przepracowały 1.464 godz. Osoby te wspierały opiekunów osób niepełnosprawnych w zakresie realizacji codziennych obowiązków domowych.

Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie zrefundował gminie ze środków Funduszu Pracy 100% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu, która wyniosła 17 119,80 zł.

3.1.4 Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową

W ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową udzielana była pomoc w postaci artykułów spożywczych przekazywanych osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie. Powyższa pomoc kierowana jest do osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych. Z tej formy wsparcia – Podprogram 2023 skorzystało 396 osób, pomocą objęto 169 rodzin. Łącznie wydano 1.188 paczek, 20.607,84 kg żywności.

Ponadto w ramach Działań Towarzyszących dla beneficjentów Programu FEPŻ 2021-2027 – Podprogram 2023 odbyły się warsztaty pod nazwą „Warsztaty kulinarne dla różnych grup pokoleniowych z udziałem ekspertów kulinarnych, kuchmistrzów, dietetyków, pokazujące różne możliwości przygotowania potraw i wykorzystania artykułów spożywczych”. W ww. warsztatach wzięło udział 41 uczestników.

Pomoc żywnościowa przyczynia się do ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego. Kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana była w postaci artykułów spożywczych przekazywanych osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie.

3.1.5 Działalność pracowników socjalnych.

Jednym z bardzo istotnych zadań realizowanych w OPS a wynikających z art. 45 ust. 1-4 ustawy o pomocy społecznej jest świadczenie usług w formie pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodową, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu

celowi.

Pracownicy OPS realizowali zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. a także podejmowali różnego rodzaju zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej i innych ustaw na rzecz klientów pomocy społecznej.

Działania z tego zakresu były nakierowane na poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku rodzinnym i społecznym. Ważne miejsce w zakresie poprawy funkcjonowania osób i rodzin, poprzez wzmacnianie ich aktywności i samodzielności, w pracy pracowników socjalnych zajmuje praca socjalna. Praca socjalna jest zadaniem obowiązkowym gminy, świadczona jest osobom i rodzinom niezależnie od ich dochodu. Jest to działalność zawodowa pracowników socjalnych, którzy mają bezpośredni kontakt z klientami Ośrodka, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenia warunków sprzyjających temu celowi, wykorzystując potencjał tych osób, rodzin.

Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej była skierowana do 122 rodzin, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielona była 26 rodzinom (43 osoby w rodzinach). W ramach pracy socjalnej udzielono pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i rodzinnego). Z tej formy pomocy skorzystało 14 rodzin (42 osoby w rodzinach).

W 2024 roku pracownicy socjalni Ośrodka podwyższali swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w niżej wymienionych szkoleniach:

1. „Aktualizacje w procedurze Niebieskiej Karty- zmiany i ich wpływ na praktykę” - 2 osoby,
2. „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, realizacja procedury Niebieskie Karty” – 5 osób,-
3. Kryzysy psychiczne „O żyj” – 2 osoby,

3.2 Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zadanie prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem

zleconym gminie, finansowanym ze środków uzyskanych z budżetu państwa.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał **zasiłki rodzinne** (1.664 świadczeń dla 86 rodzin, 182 osoby, którym przyznano świadczenie) oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (1.129 świadczeń dla 78 rodzin, 168 osób, którym przyznano świadczenie), świadczenie rodzicielskie (110 świadczeń dla 16 rodzin, 18 osób, którym przyznano świadczenie), zasiłki dla opiekuna (12 świadczeń dla 1 rodziny), świadczenia opiekuńcze (zasiłki pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenia pielęgnacyjne – 1.984 świadczenia dla 149 rodzin, 145 osób, którym przyznano świadczenie), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (13 świadczeń dla 13 rodzin) oraz świadczenie „Za Życiem” (1 świadczenie dla 1 rodziny) na łączną kwotę 2 697 834,09 zł. Koszty obsługi wyniosły 90 366,00 zł. Łączna wysokość świadczeń rodzinnych wraz z obsługą wyniosła **2 788 200,09 zł.**

Ponadto opłacono składki emerytalno – rentowe ZUS i KRUS na kwotę 353 948,34 zł.

Z funduszu alimentacyjnego przyznano 410 świadczeń dla 22 rodzin na kwotę 187 369,98 zł. Koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły 5 679,00 zł. Łączna wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z obsługą wyniosła **193 048,98 zł.**

Podjęmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych w 2024 roku:

W wyniku podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych w 2024 roku wyegzekwowano kwotę **79 278,53 zł** tytułem zadłużeń z funduszu alimentacyjnego i **8 009,32 zł** z tytułu zaliczki alimentacyjnej.

W obrębie działań znalazły się:

- 56 informacji przekazanych komornikowi sądowemu dotyczących wpłat dłużników alimentacyjnych z tytułu spłaty zaległości alimentacyjnych,
- 21 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa niealimentacji,
- 13 informacji o działaniach przekazanych do organów właściwych wierzycieli,
- 23 informacje o dłużniku i jego zobowiązaniach wobec Skarbu Państwa przekazanych dłużnikowi alimentacyjnemu oraz organowi właściwemu wierzyciela,
- 16 wezwań na wywiad alimentacyjny i odebranie oświadczenia majątkowego

skierowanych do dłużników alimentacyjnych,

- 22 wnioski o świadczenie alimentacyjne,
- 13 wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego skierowane do organów właściwych dłużników,
- 16 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
- 27 decyzji przyznających świadczenia alimentacyjne,
- 19 wniosków do Komorników Sądowych o wszczęcie lub przyłączenie do egzekucji,
- 2 dłużników zobowiązano do zarejestrowania się w PUP jako bezrobotny lub jako poszukujący pracy,
- 2 razy informowano PUP o potrzebie aktywizacji dłużników alimentacyjnych,
- 3 wnioski o wszczęcie egzekucji z nieruchomości.

Dane dotyczące zaległości dłużników alimentacyjnych (66 osób) były na bieżąco przekazywane do niżej wymienionych Krajowych Rejestrów Długów i Biur Informacji Gospodarczej tj:

1. Rejestr Dłużnika ERIF.
2. Infomonitor.
3. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej.
4. Krajowy Rejestr Długów.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w związku z realizacją ustawy **Prawo ochrony środowiska** (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) wydawał na żądanie osób fizycznych zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. W 2024 roku wydano **135 zaświadczeń**.

3.3 Realizacja ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych, reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości, finansowania i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwości organów w tych sprawach. Wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy.

W 2024 roku wypłacono 3 rodzinom (22 świadczenia) z tytułu dodatków mieszkaniowych na kwotę **8 213,40 zł**. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem

o charakterze socjalnym, ale nie podlega jak inne świadczenia tego typu określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej uznaniowości. Jest świadczeniem o charakterze obligatoryjnym, o ściśle określonych w ustawie warunkach, jakie należy spełnić, aby dodatek mieszkaniowy otrzymać.

Dodatek mieszkaniowy stanowi formę pomocy dla rodzin, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania.

Ustawa wskazuje krąg osób uprawnionych do otrzymania dodatku mieszkaniowego, a mianowicie są to osoby, które posiadają tytuł prawny do zajmowanego lokalu (najemca, podnajemca, członek spółdzielni mieszkaniowej, właściciel lokalu mieszkalnego, inna osoba mająca tytuł prawny i ponosząca wydatki związane z zajmowaniem lokalu, osoba zajmująca lokal bez tytułu prawnego, ale oczekująca na lokal zamienny lub socjalny).

3.4 Zadania wynikające z innych ustaw.

Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie **przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** prowadzi postępowanie i wydaje w imieniu Wójta Gminy decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych. W 2024 roku wydano 4 decyzje administracyjne.

Zgodnie z **ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych obejmuje się pomocą w formie asystenta rodziny.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Jedną z przyczyn korzystania z pomocy Ośrodka jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, która łączy się z innymi dysfunkcjami tj. niepełną strukturą rodziny, wielodzietnością, uzależnieniami, niepełnosprawnością, chorobą itp.

W 2024 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało ogółem 96 rodzin, w tym 8 rodzin z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co stanowi 8,3 % ogółu rodzin objętych pomocą.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina realizuje obowiązek zatrudnienia asystenta rodziny.

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

W 2024 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pracował 1 asystent rodziny w wymiarze 1/2 etatu w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku.

Ogółem w okresie od stycznia do grudnia 2024 roku 5 rodzin, w których wychowywało się 8 dzieci były objęte wsparciem asystenta rodziny w związku z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Dwie rodziny objęte asystenturą korzystały z usług asystenta powyżej jednego roku. Praca asystenta z rodzinami prowadzona jest długofalowo ze względu na brak efektów i wielopropblemowość.

Na podstawie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć limitu ustawowego 15 rodzin/ cały etat.

Zgodnie z art. 15 ust.1 pkt 1 ww. ustawy z każdą rodziną prowadzona była praca zgodnie z opracowanym planem pracy z rodziną. Powyższy plan pracy z rodziną obejmował zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych.

Opracowany plan pracy z rodziną obejmował cel główny jak również cele szczegółowe dostosowane do potrzeb danej rodziny. Odpowiadał na problemy rodzin i odnosił się zarówno do stwierdzonych deficytów jak i potrzeb oraz mocnych stron rodziny.

W ramach programu „Asystent rodziny w 2024 r.” środki finansowe z Funduszu Pracy przeznaczone zostały na dofinansowanie zatrudnienia asystenta rodziny w wysokości 14.434,55 zł, które wykorzystano na refundację wynagrodzenia i dodatek dla asystenta rodziny.

Ponadto w 2024 roku Ośrodek wykorzystał dotację w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027” w kwocie 3.450,48 zł.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, o potrzebie

umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 roku Gmina Wierzbica jako właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansowała pobyt 8 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem gmina poniosła wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 75.746,82 zł.

W celu poprawy funkcjonowania rodziny asystent rodzin współpracował z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami samorządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny tj. placówkami oświatowymi i zdrowia, sądem, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, Ośrodkiem profilaktyki, Diagnozy i Terapii Zdrowia Psychicznego „Rodzina”.

W 2024 roku asystent rodziny odnosił kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach:

- „Dyscyplina i autorytet”,
- „Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z opinią”,
- „Jak dbać o relacje wśród uczniów – przeciwdziałanie hejtowi i nękanii”,
- „Jak czytać opinie i orzeczenia z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej”,
- „Standardy Ochrony Małoletnich w Placówkach Edukacyjnych”,
- „Profilaktyka – trzy poziomy oddziaływań profilaktycznych w szkole”.

Zgodnie z **ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej** z dnia 5 sierpnia 2015r. (Dz.U. z 2024r., poz.1534) rodziny objęte pomocą i wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy miały

możliwość korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej zorganizowanej w punkcie zorganizowanym w Urzędzie Gminy Wierzbica.

Na terenie gminy Wierzbica realizowany jest **Program: Karta Dużej Rodziny**, który ma na celu promocję dużej rodziny oraz działań na rzecz wzmocnienia jej kondycji, poprawę warunków życia dużych rodzin, zwiększanie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowującej się w dużych rodzinach oraz wspieranie dużych rodzin i kształtowanie ich pozytywnego wizerunku. Dotychczas **Kartę Dużej Rodziny** otrzymało **łącznie 1.095 osób**. W 2024 roku wydano rodzinom wielodzietnym 53 Karty Dużej Rodziny.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka.

Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa zadania gminy w zakresie wspierania rodziny dotkniętej przemocą.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego na terenie Gminy Wierzbica wchodzi 11 osób, są to przedstawiciele niżej wymienionych instytucji:

1. Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy – 3 osoby,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) – 1 osoba,
3. Policji - Posterunek Policji w Sawinie – 1 osoba,
4. Oświaty - Szkoła Podstawowa w Wierzbicy – 2 osoby,
5. Ochrony zdrowia – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej EURO-MED – 1 osoba,
6. Organizacji pozarządowych – Stowarzyszenie Integracji „SALIX” – 1 osoba,
7. Kuratorzy sądowi – 2 osoby.

W 2024 roku do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 7 „Niebieskich Kart”, które zostały założone przez Policję. Kontynuowano procedurę „Niebieska Karta” w 4 rodzinach. Zespół Interdyscyplinarny podejmował działania wobec 11 rodzin z powodu przemocy domowej, w których była założona „Niebieska Karta”, w tym ze względu na problem przemocy psychicznej i fizycznej w 10 rodzinach i przemocy seksualnej w 1 rodzinie. Ofiarami przemocy było 9 kobiet i 2 dzieci. W roku sprawozdawczym zakończono procedurę „Niebieska Karta” w 4 przypadkach z powodu ustania przemocy i braku zasadności podejmowanych działań. Na dzień 31.12.2024 r. prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 7 rodzinach.

W okresie sprawozdawczym rodziny, w których prowadzona była procedura "Niebieskiej Karty" miały możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na mocy porozumienia o współpracy zawartego w dniu 17 kwietnia 2017 roku przez OPS w Wierzbicy a Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Ośrodkiem Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego „Rodzina”. Rodziny, w których występuje problem przemocy mogły skorzystać z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz prawnego. W 2024 roku z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 11 osób, w tym z poradnictwa psychologicznego 3 osoby, z poradnictwa prawnego 4 osoby i socjalnego – 11 osób.

Wsparcie rodzin, w których występuje przemoc realizowane było poprzez działania pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie:

1. Realizacji działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Współpracy z instytucjami pomocowymi, działającymi w celu przeciwdziałania oraz pomocy osobom doznającym przemocy.
3. Systematycznym monitorowaniu rodzin.

4. Wspieraniu emocjonalnym, edukacyjnym rodzin.
5. Ukierunkowaniu i w miarę potrzeb skierowaniu do innych specjalistów (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień).
6. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach tworzy się grupy diagnostyczno- pomocowe, których prace prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikają z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Grupę diagnostyczno- pomocową powołuje zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W skład grupy diagnostyczno- pomocowej wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz Funkcjonariusz Policji. Skład grupy diagnostyczno- pomocowej może zostać poszerzony na wniosek ww. osób. W 2024 roku odbyło się 9 posiedzeń grup diagnostyczno- pomocowych.

Do zadań grup diagnostyczno - pomocowych należy, w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Ponadto w ramach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego zwołano 6 spotkań członków zespołu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy przyznaje **pomoc materialną**

o charakterze socjalnym dla uczniów zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024r., poz. 750 z późn.zm.) oraz uchwałą Nr XIII-49/2011 Rady Gminy Wierzbica z dnia 28 października 2011 r. w sprawie uchwalenia regulaminu pomocy materialnej o charakterze socjalnym (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 187, poz. 2921 z późn. zm.)

Prawo do stypendium szkolnego przysługuje:

- 1) Uczniom publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych – do ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do 24 roku życia;
- 2) Wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom niepełnosprawnym realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia obowiązku nauki.

Stypendium szkolne w 2024 roku mogli otrzymać uczniowie, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej, czyli takiej gdzie miesięczny dochód na jedną osobę w rodzinie nie przekracza **kwoty 600 zł netto**. Dotyczy to szczególnie rodzin, w których występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm, narkomania lub gdy rodzina jest niepełna.

Zasilek szkolny może być przyznany uczniom, którzy znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. O zasilek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia, uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

W 2024 roku z pomocy materialnej o charakterze socjalnym skorzystało:

- 15 uczniów w okresie od stycznia do czerwca 2024 roku,
- 16 uczniów w okresie od września do grudnia 2024 roku.

Ogółem w ramach zadania pomoc materialna o charakterze socjalnym wydatkowano kwotę **19 806,20 zł**.

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy Ośrodek realizował **ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**. Środki na wydatki z Funduszu Pomocy przeznaczono na **zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży z Ukrainy w kwocie 5 211,00 zł**. Przyznano 918 świadczeń dla 11 dzieci.

W ramach Funduszu Pomocy i realizacji ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy

obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wypłacono 58 **świadczeń rodzinnych** dla 3 rodzin (7 dzieci) oraz 37 świadczeń - dodatków do zasiłku rodzinnego dla 3 rodzin (7 dzieci) w kwocie 13 456,40 zł oraz poniesiono koszty obsługi w wysokości 403,69 zł. Łączny koszt zadania wyniósł **13 860,09**

Realizowano również zadania wynikające z poniższych ustaw:

1) **Ustawa o dodatku osłonowym** - przyznano 378 gospodarstwom domowym świadczenia na kwotę 150 352,52 zł. Poniesiono koszty 2% obsługi wypłaconych świadczeń tj. 3 007,05 zł. Łączny koszt zadania wyniósł **153 359,57 zł**.

2) **Ustawa o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego** - przyznano 385 gospodarstwom domowym świadczenia na kwotę 154 119,00 zł. Poniesiono koszty obsługi 3% wypłaconych świadczeń tj. 4 623,57 zł. Łączny koszt zadania wyniósł **158 742,57 zł**.

3.5 Realizacja projektów i programów

W roku sprawozdawczym 2 rodziny zmagające się z trudnościami i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zostały objęte wsparciem i pomocą w ramach programu społecznego „**Szlachetna Paczka**”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w 2024 roku dołączył do ogólnopolskiej akcji organizowanej przez Polski Czerwony Krzyż pod nazwą „**Wyprawka dla Żaka**”, której celem jest wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W ramach powyższej akcji 24 uczniów z terenu Gminy Wierzbica otrzymało wyprawki szkolne w formie plecaka wraz z wyposażeniem.

Ponadto w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie w Chełmie, 5 dzieci z terenu gminy Wierzbica, pochodzących z rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych uczestniczyli w koloniach letnich w miejscowości Ząb – Ośrodek Wypoczynkowy „Harnaś” w okresie od 8.07.2024 r. do 17.07.2024 r.

Na terenie gminy Wierzbicy od stycznia 2019 roku funkcjonuje **Klub „Senior+”** utworzony w ramach Programu Wieloletniego „SENIOR+” na lata 2015-2020. Klub

„Senior +” dysponuje 40 miejscami. Rotacyjnie z zajęć placówki korzysta większa liczba osób. W 2024 roku na podstawie deklaracji uczestnictwa do Klubu „Senior+” uczęszczało 52 osoby, w tym 5 osób z niepełnosprawnością. Podstawowym celem przedmiotowego zadania jest integracja i wspieranie aktywności osób starszych w wieku 60+ będących mieszkańcami gminy Wierzbica a przede wszystkim poprawa jakości ich życia. W ramach zajęć realizowane są usługi socjalne, usługi edukacyjne, usługi kulturalno-oświatowe, usługi sportowo-rekreacyjne, usługi aktywizujące społecznie. Realizacja powyższego zadania tj. funkcjonowanie Klubu "Senior +" umożliwia atrakcyjne spędzanie czasu wolnego i rozwój zainteresowań a także przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu najstarszym mieszkańcom gminy. Na funkcjonowanie Klubu „Senior +” w 2024 roku wydatkowano kwotę 5.999,30 zł, którą przeznaczono m.in. na doposażenie, zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć oraz wyjazdy i spotkania integracyjno – kulturalne.

3.6 Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024r., poz. 1283 z późn.zm.) „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Uchwałą Nr XXXI-171/2021 Rady Gminy Wierzbica z dnia 30 grudnia 2021 roku została przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica na lata 2021-2030.

Celem Strategii jest stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, a także rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej.

W oparciu o diagnozę oraz rozpoznane problemy społeczne Gminy celem głównym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica na lata 2021-2030 jest **„Zapewnienie mieszkańcom Gminy Wierzbica dogodnych warunków do rozwoju, wzmacnianie rodzin oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji”.**

Powyższy cel Strategii obejmuje wszystkie jej obszary problemowe i adresowany jest

do wszystkich mieszkańców Gminy, których warunki i poziom życia pozostają w gestii zainteresowania samorządu terytorialnego.

W związku z osiągnięciem głównego celu Strategii zostały wyznaczone cele strategiczne, które obejmują różnorodne obszary działań na rzecz mieszkańców Gminy Wierzbica. Należą do nich:

- 1) zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom gminy w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,
- 2) przeciwdziałanie bezrobociu,
- 3) zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym,
- 4) wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków do rozwoju i wychowania.
- 5) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 6) przeciwdziałanie uzależnieniom.

Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne poradzenie sobie z pojawiającymi się problemami i trudnościami.

Wskaźniki dla szczegółowych celów strategicznych ustalono w taki sposób, aby zmianę można było obserwować w corocznym raporcie sprawozdawczym. Szczegółowy wykaz wskaźników przypisanych poszczególnym celom zawiera zamieszczona poniżej tabela.

Cel strategiczny	Wskaźniki realizacji celów
Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom gminy w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych	1) liczba osób, którym przyznano zasiłki pieniężne w roku kalendarzowym- 71 rodzin (141 osób w rodzinach), 2) liczba osób objętych dożywianiem – 72 na podstawie wywiadu środowiskowego i 2 dzieci na wniosek dyrektora szkoły, 3) wysokość środków przeznaczonych na świadczenia pieniężne dla osób uprawnionych do świadczeń w roku budżetowym- 379.699 zł. 4) wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie dożywiania w skali roku – koszt ogólny programu 73 990 zł,

	5) liczba projektów i programów osłonowych pomocy społecznej w skali roku -2, 6) liczba osób objętych projektami i programami osłonowymi w skali roku : – „Posiłek w szkole i w domu“ – 72 dzieci i 2 dzieci na wniosek dyrektora szkoły oraz 29 rodzin (64 osoby w rodzinach), – FEPŻ – 396 osób (169 rodzin), 7) liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia -13 osób, w tym 4 osoby w Środowiskowym Domu Samopomocy i 9 osób w Warsztatach Terapii Zajęciowej, Klub „Senior+” - 52 osoby. 8) liczba osób otrzymujących dodatek mieszkaniowy i dodatek energetyczny- 3 rodziny.
Przeciwdziałanie bezrobociu	1) liczba osób skierowanych do pracy w ramach prac społecznie użytecznych lub innych form zatrudnienia wspieranego -6, 2) liczba osób objętych programami we współpracy z Urzędem Pracy - 7, 3) liczba osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej - 45 rodzin (101 osób w rodzinach).
Zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym	1) liczba osób objętych pomocą usługową – 5 osób w ramach prac społecznie użytecznych i 1 osoba w ramach usług sąsiedzkich, 2) liczba zatrudnionych opiekunów środowiskowych -1, 3) liczba godzin świadczonych usług - 1464 godz. w ramach prac społecznie użytecznych i 120 godz. w ramach usług sąsiedzkich, 4) liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej -0, 5) liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia – 1 (schronisko dla bezdomnych), 6) liczba inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych -2.
Wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków do rozwoju i wychowania	1) liczba rodzin objętych kompleksowym wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej- 96, 2) liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego- 14 rodzin (42 osoby w rodzinach), 3) liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z terenu gminy -2 (w tym 1 dziecko – obywatel Ukrainy), 4) liczba zatrudnianych asystentów rodziny -1, 5) liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - 5 (8 dzieci), 6) wysokość środków finansowych

	przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w systemie pieczy zastępczej – 75.746,82 zł.
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1) liczba założonych Niebieskich Kart w roku kalendarzowym - 7 oraz kontynuacja 4 NK, 2) liczba powołanych grup roboczych/ diagnostyczno - pomocowych - 9, 3) liczba osób dotkniętych przemocą -11, 4)liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym w związku z przemocą -11,w tym z poradnictwa psychologicznego 3 osoby, z poradnictwa prawnego 4 osoby i socjalnego – 11 osób. 5) liczba inicjatyw informacyjno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej – na bieżąco, 6) liczba wniosków o ściganie sprawców przemocy lub podjęcie innych działań -0.
Przeciwdziałanie uzależnieniom	1) liczba osób objętych działaniami GKRPA – 4.194, 2) liczba osób objętych programami i projektami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom -4.194, 3) liczba osób skierowanych do Zakładów Leczenia Uzależnień -6, 4) liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych -0, 5) liczba inicjatyw społecznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii - 34.

4. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy.

Rozdział	Rodzaj zadania	Plan	Wydatki
85117	Ochrona zdrowia	3 000,00	1 500,00
85202	Domy Pomocy Społecznej	467 000,00	466 955,89
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	6 000,00	6 000,00
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby	14 568,00	14 320,99

	uczestniczące w zajęciach klubu integracji społecznej		
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	166 550,00	155 456,22
85215	Dodatki mieszkaniowe	8 214,00	8 213,40
	Wypłata bonu energetycznego i kosztów obsługi	159 650,00	158 742,57
85216	Zasiłki stałe	161 860,00	159 119,45
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej – sfinansowanie kosztów utrzymania	1 109 517,00	1 085 950,59
85228	Usługi opiekuńcze	7 413,00	3 896,40
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	80 951,00 w tym środki z Funduszu Pomocy: 5 951,00	79 200,62 w tym środki z Funduszu Pomocy: 5 211,00
85295	Pozostała działalność – Klub Senior+ bieżące funkcjonowanie – Wypłata dodatków osłonowych i kosztów obsługi – Zakup licencji do oprogramowania obsługi obszaru pomocy społecznej Helios	161 858,57	161 857,87
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, świadczenia wychowawcze	3 403 334,00	3 351 057,50
85503	Karta Dużej Rodziny	689,00	545,00
85504	Wspieranie rodziny- wynagrodzenie i pochodne asystenta rodziny (w tym	69 426,17	57 315,90

	dodatek motywacyjny), odpis na ZFSS oraz ryczałt za użytkowanie samochodu.		
85508	Rodziny zastępcze	79 000,00	75 746,82
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane przez osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów	129 475,00	105 201,58
Razem		6 028 505,74	5 891 080,80

W 2024 roku łącznie wydatkowano kwotę **5 891 080,80 zł**, w tym:

- zadania własne – 2 133 535,67 zł
- zadania zlecone – 3 757 545,13 zł.

5. Wnioski i potrzeby z zakresu pomocy społecznej.

Głównym celem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w gminie Wierzbica realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych.

W bieżącym roku nadal będą realizowane działania statutowe. W oparciu o zdiagnozowane problemy, praca z osobami czy rodzinami będzie polegała na zaspokojeniu bieżących, podstawowych potrzeb oraz długoplanowym działaniu prowadzącym do pozyskiwania lub odbudowania zasobów własnych (wiedza, umiejętności zawodowe, interpersonalne, zdrowotne), poszerzaniu możliwości samodzielnego funkcjonowania i umiejętnego korzystania z uprawnień. Będą podejmowane działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych, aby nie dopuszczać do pogłębiania się problemów. Zazwyczaj takie działania interwencyjne są podejmowane w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz bezpieczeństwa osób i ich rodzin lub najbliższego otoczenia. Jest to najtrudniejszy obszar pracy, wymaga on bowiem podejmowania szybkich i trafnych decyzji oraz działań (chorzy psychicznie, osoby doświadczające przemocy w rodzinie oraz osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie, zaniedbane dzieci).

W oparciu o zdiagnozowane aktualne potrzeby klientów i zmieniające się

ustawodawstwo w tym zakresie Ośrodek nadal będzie realizował nowe projekty i wdrażał rozwiązania dostosowane do aktualnych potrzeb społecznych w ramach posiadanych możliwości i zasobów.

Podjęmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej działania będą miały przede wszystkim na celu rozwiązywanie problemów społecznych z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców gminy Wierzbica.

Opracowała:
Beata Sienkiewicz
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wierzbicy